

Lynn De Gryze
Apotheekassistente
Apotheek UZGent

Transmurale zorg
door apothekassistenten

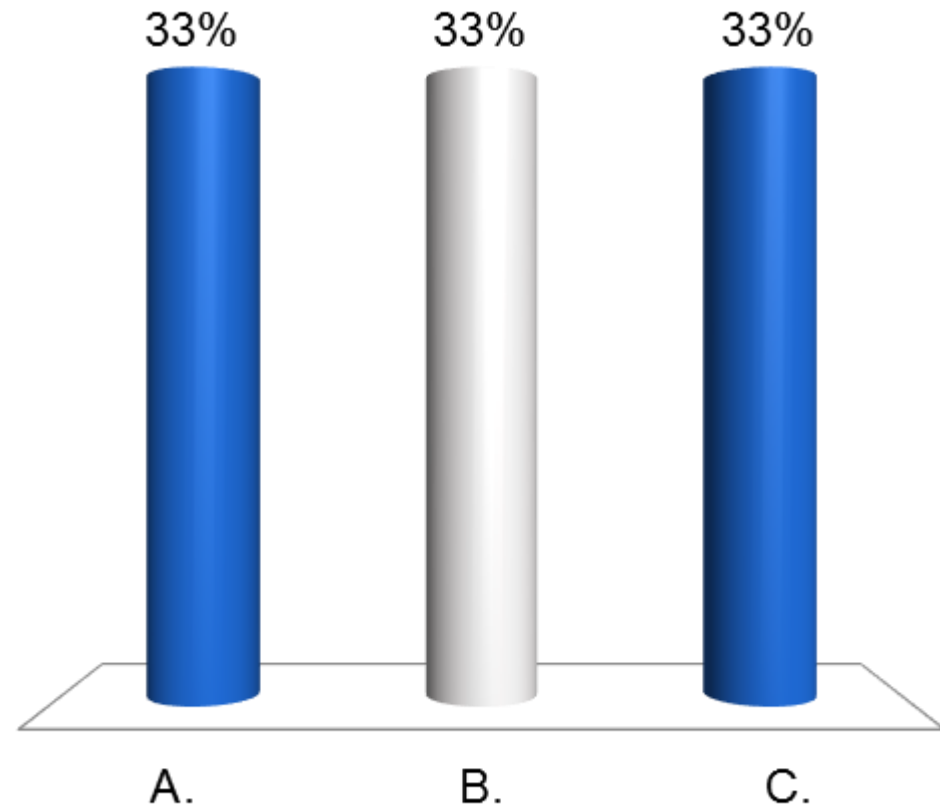
Achtergrond

Anamnese door apotheekassistenten:

- ▶ Sinds 2009 (pilotproject klinische farmacie)
- ▶ Gestart op spoedopname, halftijds
- ▶ Uitbreiding met telefonische anamnese, halftijds:
  - ▶ Preoperatieve bevraging voor 2 disciplines
    - Neurochirurgie
    - Abdominale heelkunde
  - ▶ Medicatieschema maken voor patiënten op orale antitumorale therapie (OAT)
- ▶ Gestart met 2 assistenten, momenteel equipe van 10 mensen
- ▶ Opleiding, procedure, stafs, dagelijkse 'back-up apotheker anamnese'
- ▶ 'Werkgroep anamnese' met 2 apotheekassistenten / 4 apothekers

Gebeurt er medicatie-anamnese door apotheeke medewerkers in uw ziekenhuis?

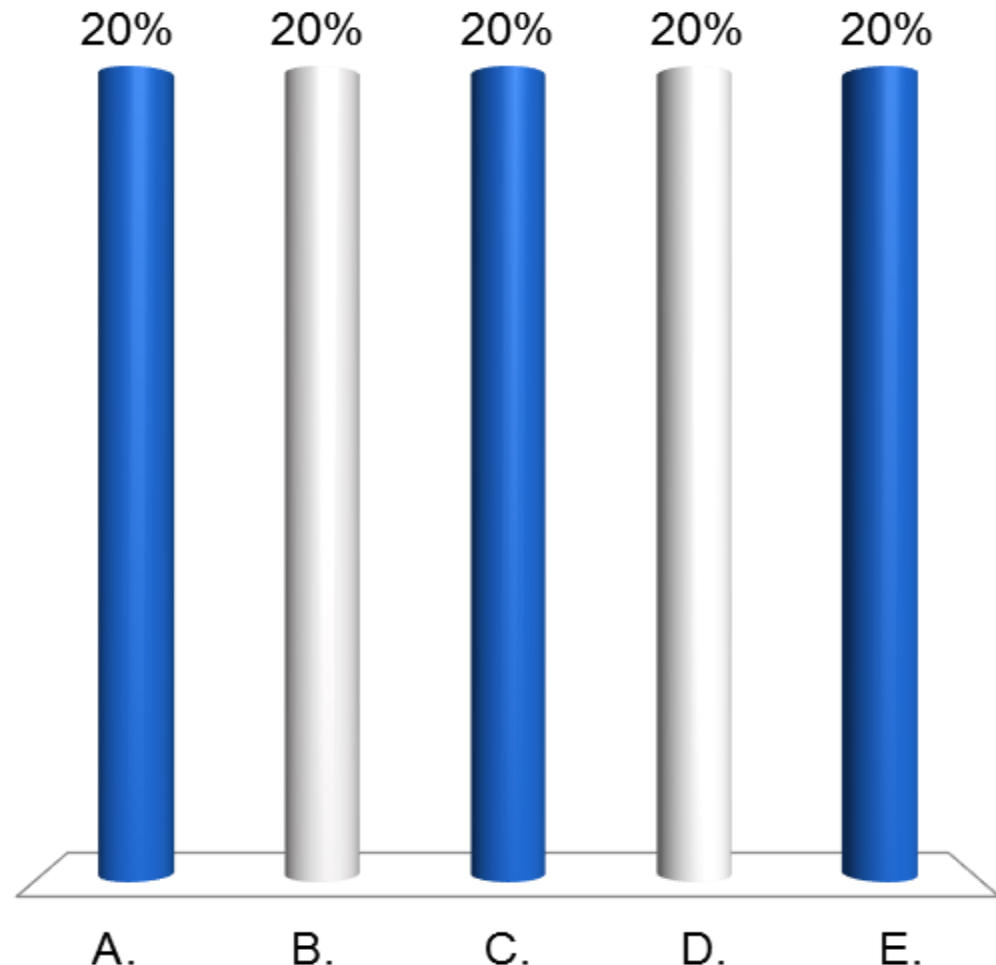
- A. Ja, op continue basis
- B. Ja, als er tijd voor is
- C. Neen

Voor wie A of B heeft geantwoord op de eerste vraag:

Waar wordt medicatie-anamnese uitgevoerd door apothekemedewerkers in uw ziekenhuis?

- A. Spoedopname
- B. Geriatrie
- C. Chirurgische afdeling
- D. Preoperatieve raadpleging
- E. Andere

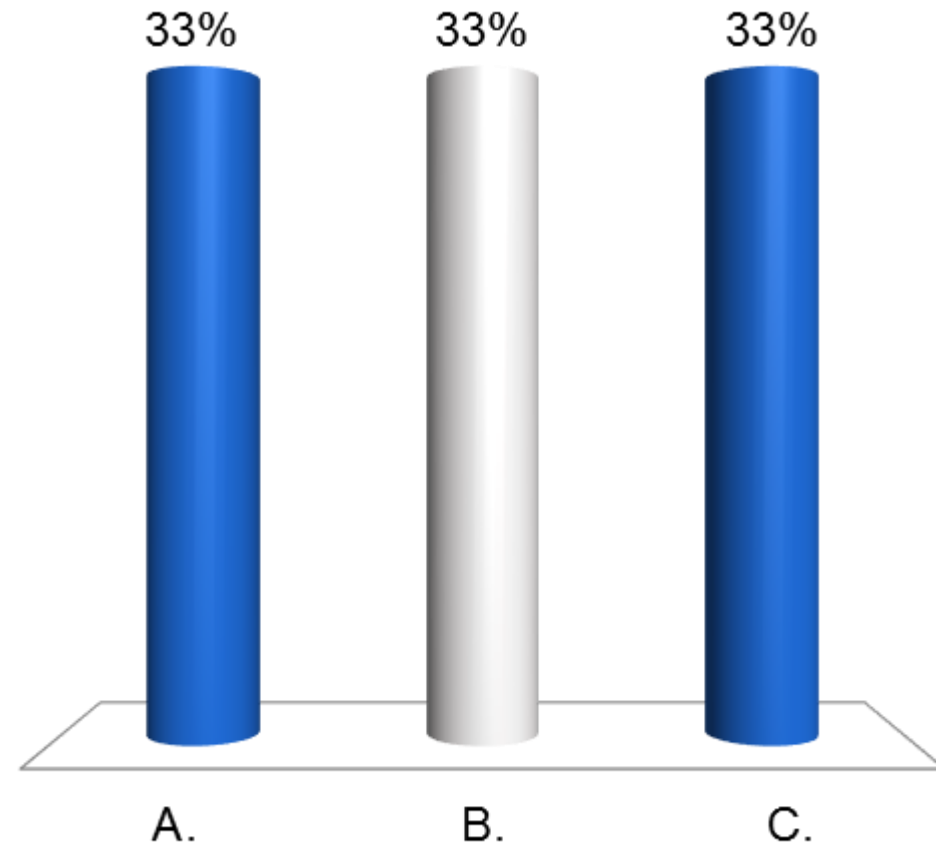
Voor wie A of B heeft geantwoord op de eerste vraag:

Welke apothekemedewerkers voeren medicatie anamnese uit in uw ziekenhuis?

A. Enkel apothekassistënten

B. Apothekers en apothekassistënten

C. Enkel apothekers

Werkwijze spoedopname

Essentiële stappen:

- ▶ Identificatie correcte patiënt
- ▶ Herkomst: thuis, instelling, WZC, ander ziekenhuis,...
- ▶ Medicatielijst:
  - ▶ **Patiënt vernoemt spontaan alle medicatie**
  - ▶ **Patiënt vernoemt gedeeltelijk zijn thuismedicatie**
    - **Aanvullend consulteren:**
      - **verwijsbrief behandelende arts, contact huisarts, contact officina-apotheek, familie**
      - **medisch dossier, laatste ontslagbrief, brieven polibezoeken**
  - ▶ **Verwarde of dementerende patiënt**
    - **Consulteren:**
      - **verwijsbrief behandelende arts, contact huisarts, contact officina-apotheek, laatste ontslagbrief, familie, zorginstelling**
      - **medisch dossier, laatste ontslagbrief, brieven polibezoeken**

Bevraging dienst spoedgevallen

▶ Voordelen

- ▶ Visueel contact
  - Betrouwbaarheid patiënt inschatten
- ▶ Aanvullende informatie over medicatie door gestructureerde bevraging t.o.v. andere gezondheidswerkers

▶ Nadelen

- ▶ Soms 2^e of 3^e in lijn om patiënt te bevragen
- ▶ Opvolging na bevraging?
- ▶ Chaos
  - Op onderzoek
  - Onverwachte situatie voor patiënt
- ▶ Beperkte aanwezigheid (3,5h / weekdag)

Casus spoedopname

Vrouw, 79 jaar, opname via spoed

Komt van: thuis

Reden van opname: al enkele dagen braken, nu ook + bloed

Patiënte is wat versuft, dochter is bij haar

Uit nota's spoedarts:

Medicatie bij opname	L-thyroxine 112,5µg 1dd Oxybutinine 5mg 3dd Sulfarlem 25mg 2dd Betahistine 16mg 2dd Seroxat 20mg 1dd Folavit 0,4mg 1dd Lynxiana 1dd
-----------------------------	--

Gecommentarieerd Geneesmiddelenrepertorium

januari 2018

+ Inleiding

+ 1. Cardiovasculair stelsel

- 2. Bloed en stolling

- 2.1. Antitrombotica

+ 2.1.1. Antiaggregantia

- 2.1.2. Anticoagulantia

- 2.1.2.1. **Orale anticoagulantia**

+ 2.1.2.1.1. Vitamine K-
antagonisten

- 2.1.2.1.2. Directe orale
anticoagulantia
(DOAC's)

↗ alle verpakkingen
weergeven

⚗ **Apixaban**

⚗ **Dabigatran**

⚗ **Edoxaban**

⚗ **Rivaroxaban**

® PER MERKNAAM

€ PER GROEPSNAAM

® Lixiana (Daiichi Sankyo) ▼▼

edoxaban (tosilaat)

filmomh. tabl.

€ 10 x 15 mg

€ 28 x 30 mg

€ 98 x 30 mg

€ 28 x 60 mg

€ 98 x 60 mg

Ongewenste effecten

- **DOAC's zijn geneesmiddelen met een nauwe therapeutisch-toxische marge.**
- **Bloeding**: het risico neemt toe bij nierinsufficiëntie (vooral voor dabigatran).

Na anamnese door apotheekassistent:

Huidige thuismedicatie

Datum en tijd: 24/01/2018 10:00

Aard:

Opmerking:

Product	Weekfrequentie	Dagfrequentie	Aantal	Eenheid	Opmerking
BETAHISTINE EG COMP 16 MG	Dagelijks	2 MAAL DAAGS	1	COMP	
DAFALGAN COMP BRUIS 500 MG	Dagelijks	IN - Elke 6u	1	COMP	
Folavit 0,4 mg	Dagelijks	'S OCHTENDS	1	COMP	
L THYROXINE CHRISTIAENS COMP 100 MCG	Dagelijks	NUCHTER	1	COMP	
L THYROXINE CHRISTIAENS COMP 25 MCG	Dagelijks	NUCHTER	0,5	COMP	
LIXIANA COMP 60MG	Dagelijks	'S OCHTENDS	1	COMP	dosering nagevraagd bij huisapotheker
OXYBUTYNINE EG COMP 5 MG	Dagelijks	3 MAAL DAAGS_NIV	1-0,5-1	COMP	
SEROXAT COMP 30 MG	Dagelijks	'S OCHTENDS	1	COMP	
SULFARLEM S25 DRAG	Dagelijks	'S MIDDAGS	1	COMP	
ZOLPIDEM SANDOZ COMP 10 MG	Dagelijks	IN - Elke 24u	1	COMP	quasi dagelijkse inname

TOEVOEGEN

HISTORIEK

SCHEMA VOOR PATIËNT

Hoeveel patiënten op spoed kunnen we gemiddeld bevragen per namiddag? (resultaat = volledig medicatieschema)

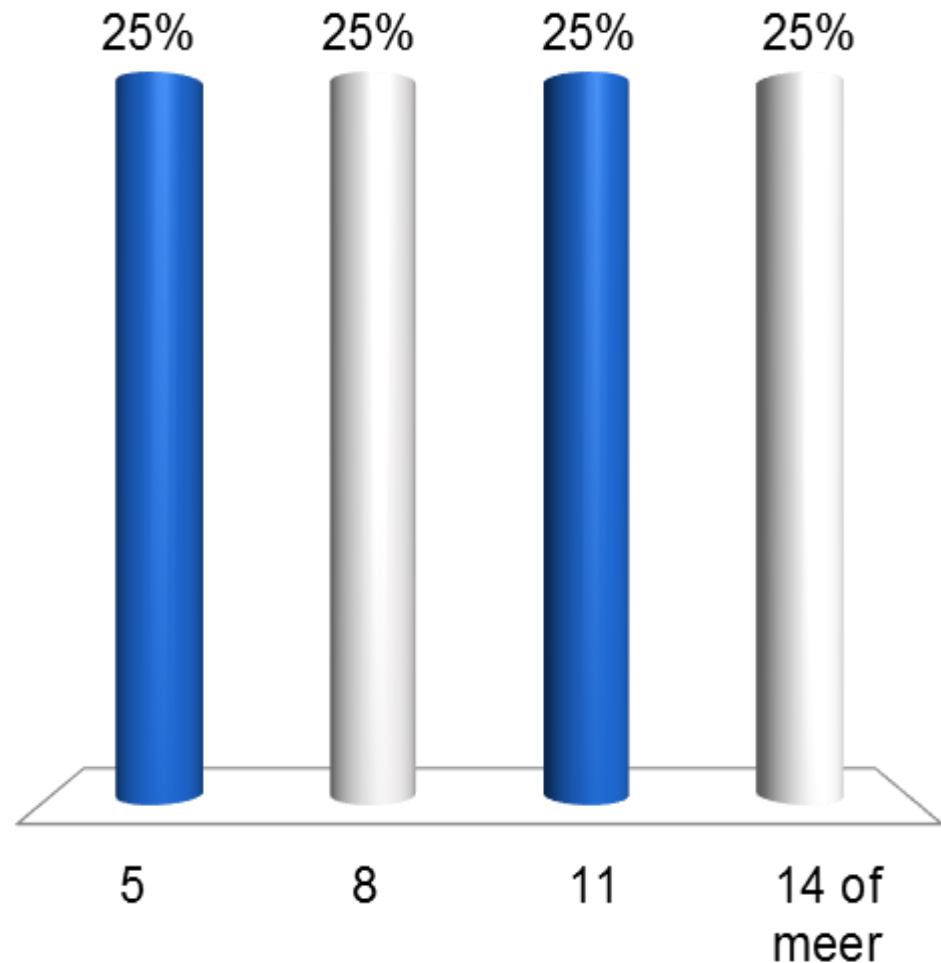
A. 5

B. 8

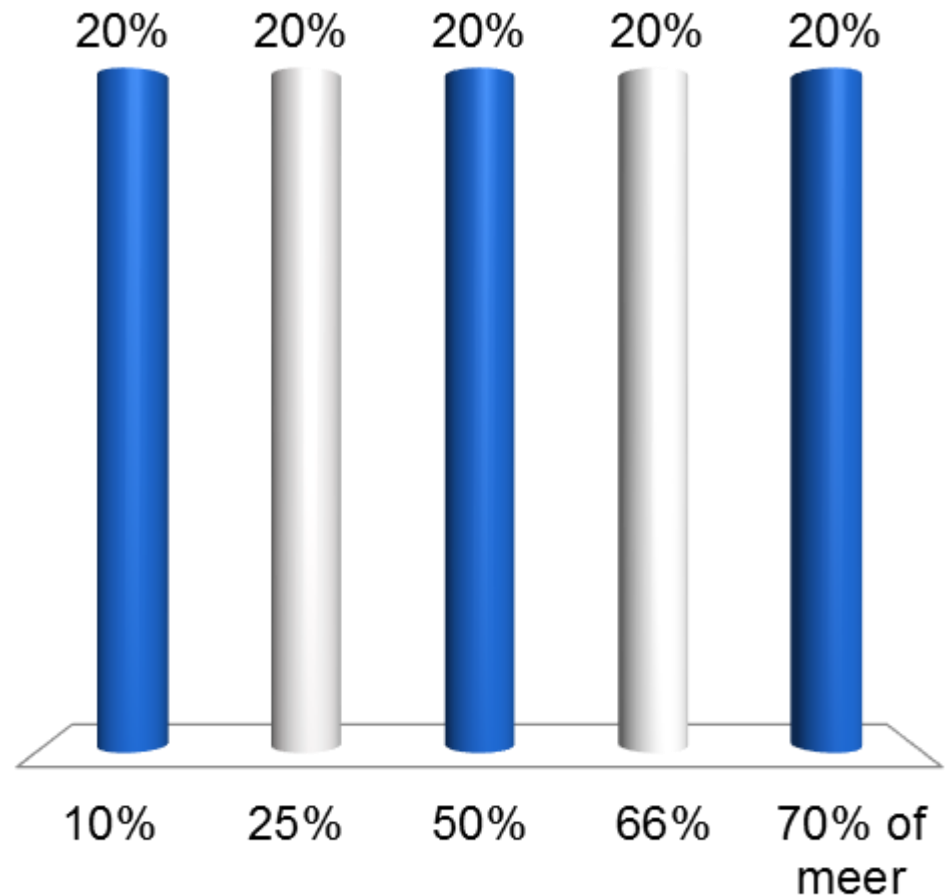
C. 11

D. 14 of meer

Voor welk percentage patiënten ontdekken we één of meerdere discrepanties met de nota's van de spoedarts?

- A. 10%
- B. 25%
- C. 50%
- D. 66%
- E. 70% of meer

Werkwijze telefonische bevraging

1. Preoperatief:

- ▶ Werklijst patiënten:
  - Op maandagNM: selectie vooropnames abdominale heelkunde binnen de week
  - Op woensdagNM: selectie vooropnames neurochirurgie binnen de week
- ▶ Sommige patiënten kwamen op PAC → nazicht correcte registratie (bv. zo min mogelijk vrije teksten)
- ▶ Meestal weinig problemen om het medicatieschema samen te stellen
- ▶ Werklijst wordt doorgestuurd naar hoofdverpleegkundige met aanduiding wie kon bevroegd worden
- ▶ 'Slaag'percentage van $\pm 90\%$

Werkwijze telefonische bevraging

2. Patiënten met Orale Antitumorale Therapie (OAT):

- ▶ Werklijst patiënten:
  - Wekelijkse query van patiënten die OAT kwamen halen in de ziekenhuisapotheek (op basis van voorschriften) → Excelfile
  - Drie namiddagen per week telefonische anamnese
- ▶ Op voorhand nazicht in dossier welke OAT + dosis, frequentie, welke co-medicatie, laatste update van de medicatielijst
- ▶ Vaak lange medicatielijsten, co-medicatie staat meestal vrij onvolledig in het dossier → veel aanvullingen door apotheekassistenten
- ▶ Navraag bij patiënt: vaste huisapotheker? + vraag of schema mag gestuurd worden naar deze huisapotheker (meestal: Ja)
- ▶ Opvolging van wie kon gebeld worden via een nota in het dossier
- ▶ Verdere controle op interacties → apotheker (Delphine)

Lijst posologieën OAT

OVERZICHT ORALE CYTOSTATICA UZ GENT APOTHEEK						laatste update: 21/12/2017	
Deze lijst is indicatief en niet limitatief. Bij twijfel, raadpleeg de bijsluiter of de voorschrijvende arts.							
Geneesmiddel	Stofnaam	Vorm en dosis	Indicatie	Dosering per inname	Frequentie	Bijzonderheden	H.G. ?
Afinitor®	everolimus	tabl 5 mg, 10 mg	borst-, pancreas-, niercelca	10mg	1x per dag		
Caprelsa®	vandetanib	tabl 100 mg, 300 mg	schildklierca	300mg	1x per dag	ook oplosbaar in water	
Endoxan®	cyclofosfamide	tabl 50 mg	leukemie, myelomen, solide tumoren	50-200mg	1x per dag 's ochtends	veel drinken ter preventie van hemorragische cystitis	niet H.G.
Erivedge®	vismodegib	caps 150mg	basaalcelca	150mg	1x per dag	soms 1x/2dagen of 1x/week	
Giotrif®	afatinib	tabl 30mg, 40mg	longcarcinoom	40mg	1 x per dag (1 uur vóór eten of 3 uur na eten)		
Glivec®	imatinib	tabl 100 mg, 400 mg	GIST	400mg/600mg	1x per dag met voeding	best met voeding (gezien GI irritatie) ook oplosbaar in water	niet H.G.
				400mg	2x per dag met voeding		
			CML/ALL	4x100mg OF 1x400mg	1x per dag met voeding		
			Mastocytose	100mg	1x per dag met voeding		

Lijst wordt ook gebruikt bij aflevering aan de uitgifte:

- Uitleg posologie aan de patiënt
- Etiket op de doos

Telefonische bevraging

▶ Voordelen

- ▶ Patiënten hebben medicatie bij zich
- ▶ Patiënten zijn rustig, aanspreekbaar
- ▶ Coveren +/- 90% van de geplande opnames
- ▶ Indien patiënt niet bereikbaar: mogelijkheid om later opnieuw te proberen

▶ Nadelen

- ▶ Geen visueel contact
- ▶ Sommige patiënten schrikken wat als ze opgebeld worden (bv. OAT); doel uitleggen is belangrijk
- ▶ Betrouwbaarheid moeilijker in te schatten
- ▶ Soms is patiënt niet bereikbaar na meerdere pogingen

Juist of fout?

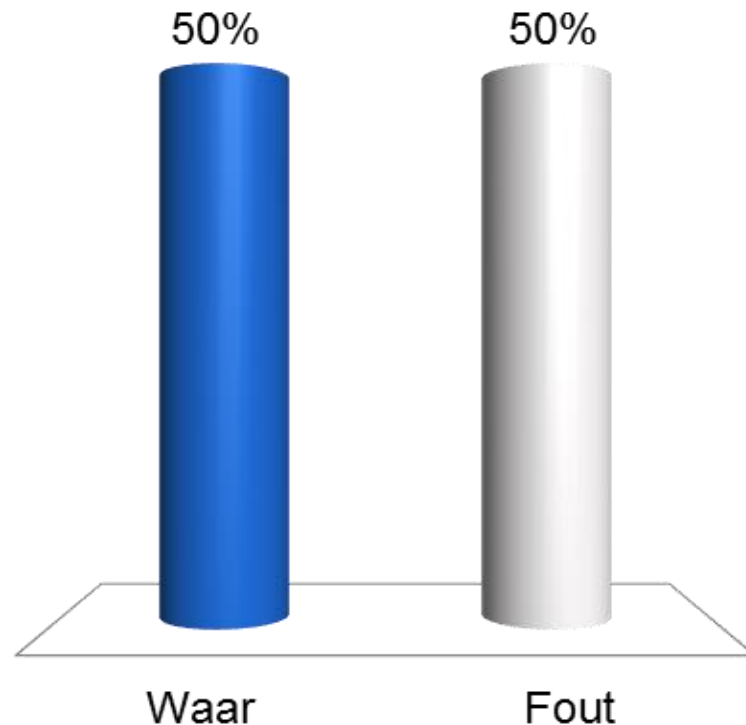
Geneesmiddel	Dagfrequentie	Aantal	Eenheid
Xtandi® 40 mg	3/D 8h-12h-18h (met de maaltijd)	1	Tablet

Indicatie: prostaatkanker

A. Waar

B. Fout

Opletten met dagfrequentie:

Geneesmiddel	Dagfrequentie	Aantal	Eenheid
Xtandi® 40 mg	3/D 8h-12h-18h (met de maaltijd)	1	Tablet

Xtandi: dagelijks 3 of 4 tabletten **in één gift**

→ Dagfrequentie en aantal aanpassen

→ Counseling patiënt

Juist of fout?

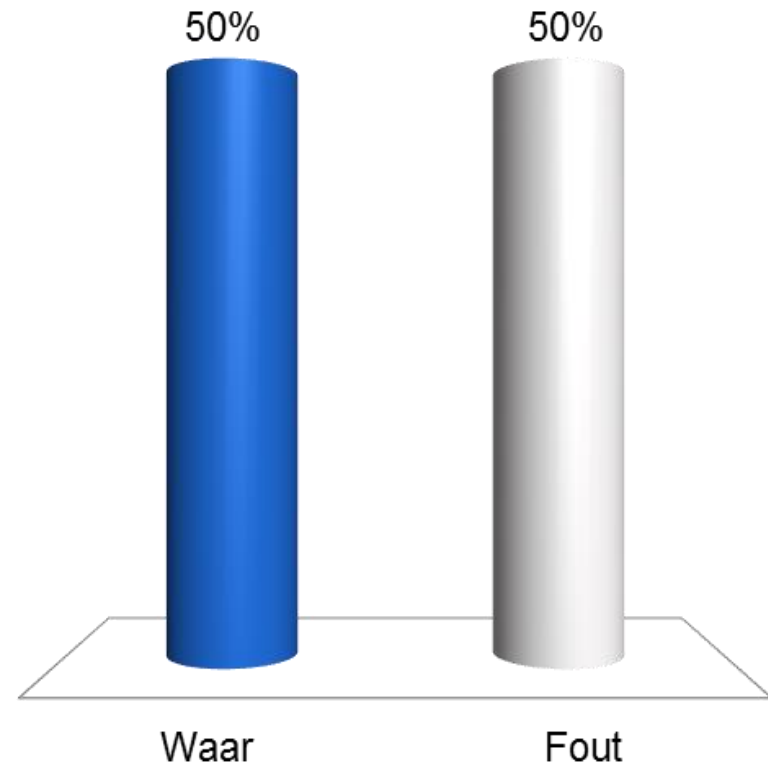
Geneesmiddel	Dagfrequentie	Aantal	Eenheid
Tasigna 200 mg	2/D 8h-18h (met de maaltijd)	2	Tabletten

Indicatie: chronische leukemie

A. Waar

B. Fout

Opletten met tijdstip inname:

Geneesmiddel	Dagfrequentie	Aantal	Eenheid
Tasigna 200 mg	2/D 8h-18h (met de maaltijd)	2	Tabletten

Tasigna: dagelijks 2/D 2 tabletten, **nuchter**
→ Dagfrequentie aanpassen (bv. 10h-22h)
→ Counseling patiënt

Conclusie

Wat maakt de apotheekassistent een geschikte partner voor medicatie-anamnese?

- ▶ De apotheekassistent ...
  - ▶ is in staat een zeer volledige medicatie-anamnese te bekomen
  - ▶ is in staat medicatiegerelateerde problemen op te merken
    - vb. dosering, frequentie, pletten van geneesmiddelen, dubbelmedicatie,...
  - ▶ heeft een goede kennis van geneesmiddelen
    - Stockproblemen
    - Formularium
    - Uiterlijk kenmerken doosjes en pillen

- ▶ De juiste man (vrouw!) op de juiste plaats!